

GEMEENTEPOLITIE 's-Gravenhage

INLICHTINGDIENST

nummer: 411-84
datum: 28 januari 1988

F	ACD	880201 024
	datum	01.FEB.1988
	CO	
F	b.	/ d. —

Aan: Het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst,

's-Gravenhage.

Evaluatie:

Datum bericht: 21 januari 1988

Bijlage(x): 1

Betreft:

Inlichtingendiensten contra AMOK bij Raad van State

Op donderdag 21 januari 1988, van 10.30 tot 12.15 uur heeft voor de afdeling rechtspraak van de Raad van State een geschil gediend over de inzage van en controle op door Nederlandse veiligheids- cq inlichtingendiensten opgestelde dossiers.

Op 19 november 1984 werd namelijk door nog onbekende leden van de toenmalige antimilitaristische actiegroep "ONKRUIT", ingebroken in de Knoopkazerne van de Koninklijke Landmacht te Utrecht, waarbij diverse documenten en dossiers werden ontvreemd, bij de aldaar gevestigde militaire Contra-Inlichtingendienst CID.

Deze documenten zijn hierna in het actieblad "BLUF" gepubliceerd waarna veertien leden van "AMOK" en de "Beweging Weigering Defensie Belasting", die hun namen in deze stukken aantreffen via de Raad van State, bezwaar maken tegen systematische dossiervorming door allerlei inlichtingendiensten. Via de Wet Openbaarheid van Bestuur WOB proberen zij de geheimhouding hieromtrent te doorbreken en BiZa en Defensie te verplichten informatie te geven.

De afdeling Rechtspraak van de Raad van State zal op 10 maart 1988 uitspraak doen in deze kwestie.

De veertien voornoemde appellanten zijn genaamd:

'Staatsveiligheid geen magische formule'

Den Haag — „Een beroep op de staatsveiligheid mag geen magische bezweringformule worden, waarmee ministers de geheime diensten volledig afschermen”. Dit heeft advocaat mr. E. Th. Hummels gisteren voor de Raad van State gezegd in een beroepszaak van veertien burgers en de vereniging weigering defensiebelasting tegen een beschikking van de ministers van binnenlandse zaken en defensie.

De vijftien ontdekten na een inbraak van de antimilitaristische actiegroep Onkruid in de Knoopkazerne in Utrecht dat zij als staatsgevaarlijk gesignaleerd stonden. Ze vroegen inzage in de dossiers die CID en BVD van hen zouden hebben aangelegd en beriepen zich op de Wet Openbaarheid van Bestuur. De ministers gaven geen antwoord op dat verzoek. Ze weigerden zelfs te vertellen of er dossiers van de vijftien bestonden. „De staatsveiligheid vereist geheimhouding over het werk van de geheime diensten”, aldus landsadvocaat mr. Niessen gisteren.

Onzin

De vijftien vinden dat onzin. „De ministers kunnen niet in het algemeen stellen dat inzage van dossiers de staatsveiligheid be-

dreigt. Ze zullen een individuele afweging moeten maken, en dat is in dit geval niet gebeurd”, zei mr. Hummels.

Klagen

Hij wees er ook op dat burgers in Nederland geen goede beroepsmogelijkheid hebben om zich tegen de werkwijze van de inlichtingendiensten te beklagen. „Formeel kan men klagen bij de speciale kamercommissie en bij de ombudsman, maar er is geen toegang tot de rechter. Dat is in strijd met het Europees verdrag ter bescherming van de mensenrechten”.

Namens de vijftien eiste mr. Hummels vernietiging van de beschikking waarin de ministers antwoord weigeren op de vraag of er van de vijftien dossiers zijn aangelegd.

Uitspraak op 10 maart

Inlichtingen- diensten voor Raad van State

Den Haag — Veertien burgers en één organisatie eisen voor de Raad van State inzage in de gegevens, die inlichtingendiensten over hen hebben verzameld. De vijftien, die zich hebben verenigd in het 'comité inzage dossiers' vinden dat onrechtmatig is

gehandeld.

De registratie van de vijftien raakte bekend na een inbraak die de antimilitaristische actiegroep Onkruid pleegde in de Knoopkazerne in Utrecht. In een kantoortje van het contra inlichtingen detachement (CID) vond Onkruid gegevens over 160 personen en 60 organisaties, die als staatsgevaarlijk waren aangemerkt. Vijftien personen zouden zelfs een gevaar zijn wanneer Nederland mobiliseert.

Volgens Freek van Mourik van het comité bestaat een 'cultus van geheimhouding' rond de dossiers van de inlichtingendiensten. „Het is onduidelijk wat er allemaal met die gegevens gebeurt. We weten wel dat er misbruik van wordt gemaakt. Zo wordt informatie doorgespeeld bij sollicitaties en bestaan er lijsten van mensen die moeten worden opgepakt bij mobilisatie”.

Afgewezen

Hij probeert met anderen al enkele jaren inzage te krijgen in zijn dossier. In 1985 eiste hij bij de minister van defensie inzage in de over hem verzamelde gegevens. Een zelfde eis werd gericht aan de minister van binnenlandse zaken, omdat men ervan uitging dat de gegevens zijn doorgespeeld aan de binnenlandse veiligheidsdienst (BVD). De ministers wezen het verzoek in mei 1986 af. „Het belangrijkste argument was dat uit oogpunt van nationale veiligheid niet mag worden verteld bij welke veiligheidsdienst de gegevens berusten. De vraag of we inzage mogen krijgen kwam niet eens aan de orde”, vertelt Van Mourik.

De veertien burgers en de 'beweging weigering defensiebelasting' hebben hun hoop nu gevestigd op de Raad van State. Ze willen dat een eind komt aan de geheimhouding rond de inlichtingendiensten. „Iemand die geregistreerd staat moet het recht hebben de over hem verzamelde gegevens in te zien”, vindt Van Mourik.

Het comité heeft voor de zitting van de Raad van State zeven mensen laten dagvaarden: de vijf mensen van de Utrechtse CID, de commandant onder wie de Utrechtse afdeling ressorteert en de contactman tussen CID en BVD. Van hen hoopt het comité officieel te horen dat er gegevens zijn verzameld en of dat wel rechtmatig was.

Haagsche Courant

16 jan 88

Raad van State buigt zich over geheimhouding door BVD

Van een onzer verslaggevers

DEN HAAG — De vraag hoe ver de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD) moet gaan in de geheimhouding van dossiers komt morgen aan de orde bij de afdeling rechtspraak van de Raad van State.

Aanleiding is dat het ministerie van binnenlandse zaken heeft geweigerd om vijftien mensen mee te delen of zij voorkomen in dossiers van deze geheime dienst.

De vijftien betrokkenen vonden hun namen in dossiers van de militaire Contrainlichtingendienst CID, die op 19 november 1984 werden gestolen bij een inbraak in de Knoopkazerne in Utrecht. Die documenten werden gepubliceerd in het blad 'Bluff'.

De Amsterdammer B. Elfrink, wiens naam in de CID-dossiers voorkwam, vroeg daarop via een advocaat aan de minister van binnenlandse zaken of ook de BVD gegevens over hem had verzameld.

Eigen leven

Zijn advocaat mr. Th. de Roos: „De mogelijkheid bestaat dat gegevens een eigen leven gaan leiden en dat het bestaan van een dergelijk dossier hem in de toekomst op de een of andere wijze zou kunnen schaden. Om dit te

kunnen beoordelen wenst de heer Elfrink inzage in de door hem verzamelde gegevens en in het eventueel over hem aangelegde dossier.”

Elfrink kreeg een negatief antwoord van de minister van binnenlandse zaken, onder wie de BVD valt. Ook veertien andere mensen kregen geen informatie over wat de BVD misschien over hen weet op basis van de CID-papieren. Een beroep op de Wet Openbaarheid van Bestuur leverde het vijftiental niets op.

Veiligheid

De minister van binnenlandse zaken heeft ook tijdens de behandeling van bezwaarschriften van het vijftiental gesteld dat hij niets uit het BVD-archief openbaar wil maken. De minister vindt zoets 'in strijd met de veiligheid van de staat', omdat er 'dan ook inzicht zou ontstaan in de werkwijze van de BVD'.

In een verweerschrift zei de minister dat de Binnenlandse Veiligheidsdienst uit een oogpunt van 'de bescherming van de democratische rechtsorde en de staatsveiligheid' niet anders dan in het geheim kan werken.

De vijftien betrokkenen willen nu via de Raad van State proberen de BVD te verplichten informatie te geven.

Uniek geschil voor Raad van State **Vredesactivisten willen inzage in BVD-dossiers**

Van onze Haagse redactie

DEN HAAG, woensdag

Vijftien vredesactivisten vechten morgen voor de afdeling rechtspraak van de Raad van State een uniek geschil uit over de inzage van en controle op door Nederlandse veiligheidsdiensten opgestelde dossiers.

De antimilitaristen, van wie vertrouwelijke gegevens na een inbraak in de Utrechtse Knoopkazerne in het krakersblad 'Bluf!' zijn gepubliceerd, menen dat de veiligheidsdiensten niet het recht hebben „irrelevante” informatie over burgers te verzamelen en geheim te houden. De controle op het werk van diensten als de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD) en het militaire Contra

Inlichtingen Detachement (CID) zou onvoldoende zijn.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken, waar de vredesactivisten al tevergeefs een beroep hebben gedaan op de Wet Openbaarheid van Bestuur, wordt in het geschil vertegenwoordigd door de chef van de stafafdeling Constitutionele Zaken en Wetgevingsaangelegenheden mr. C.R. Niessen. In een voorgesprek zei hij gisteren dat de Binnenlandse Veiligheidsdienst er helemaal geen geheim van maakt dat er iets te verbergen is.

Last

Volgens de heer Niessen zijn er voor mensen die het gevoel hebben dat een veiligheidsdienst verkeerde of niet terzake doende informatie bewaart, mogelijkheden daar iets tegen te doen.

„De BVD wordt gecontroleerd door de minister en deze wordt op zijn beurt gecontroleerd door de Vaste Tweede-Kamercommissie voor inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Verder kan iemand die bijvoorbeeld in een overheids-sollicitatieprocedure last denkt te hebben van een verkeerd BVD dossier klagen bij de Nationale Ombudsman. De Ombudsman mag alle dossiers inzien en kijken of de BVD onrechtmatig heeft gehandeld.”

„Wij vallen de verantwoordelijke ministeries van Binnenlandse Zaken en Defensie aan omdat er in Nederland maar wat wordt aangeklungeld”, zegt de Amsterdamse advocaat Theo de Roos namens de vredesactivisten: „Mensen die regelmatig meedoen aan vredesmarsen of lid zijn van antimilitaristische organisaties worden geregistreerd en in de gaten gehouden. Dat willen wij aan de kaak stellen.”

de Telegraaf

20 jan 88

'Als burgers inzage krijgen kunnen we de BVD wel opheffen'

Haagsche Courant
20 jan 88

door RICHARD STOMP

„Als burgers inzage krijgen in de geheime dossiers die van hen zijn bijgehouden kunnen we de BVD beter meteen opheffen”. Dat zegt mr. C.R. Niessen, chef van de stafafdeling constitutionele zaken en wetgevingsaangelegenheden van het ministerie van binnenlandse zaken.

Niessen voert morgen het woord namens de minister van binnenlandse zaken in de beroepsprocedure die veertien burgers en de Vereniging Weigering Defensiebelasting hebben aangespannen voor de Raad van State. De vijftien eisen sinds 1985 inzage in de dossiers die de inlichtingendiensten over hen zouden bezitten. De zaak kwam aan het rollen na een inbraak in de Knoopkazerne in Utrecht. Leden van de anti-militaristische actiegroep Onkruid stalen toen zoveel mogelijk geheime papieren uit het kantoortje van het Contra Inlichtingen Detachment (CID). Onkruid publiceerde de documenten waaruit bleek dat 160 personen in zestig organisaties als staatsgevaarlijk waren aangemerkt.

Een deel van die geregistreerden pikte de vermelding van hun naam op de lijst van de inlichtingendienst niet en vroeg de minister om inzage in hun dossier. Ze richtten hun verzoek niet alleen aan de minister van defensie (verantwoordelijk voor het CID), maar ook aan de minister van binnenlandse zaken (verantwoordelijk voor de BVD). „De inlichtingendiensten zijn gehouden de verzamelde informatie aan elkaar door te geven en dus beschikt de BVD ook over de gewraakte gegevens”, aldus de vijftien geregistreerden. De beide ministers hebben niet geantwoord op het verzoek om inzage te krijgen in de dossiers. „Aan die vraag zijn ze niet eens toegekomen”, zegt Niessen, „ze weigeren namelijk te antwoorden op een eerdere vraag, namelijk of de vijftien voorkomen in de dossierkasten van de veiligheidsdienst”.

Geheim

Niessen zal morgen voor de Raad van State ongetwijfeld betogen dat de ministers die vraag niet kunnen beantwoorden. „Immers, zou een minister iemand vertellen dat hij in de dossiers van de inlichtingendiensten voorkomt dan weet de betrokkene dat hij in de gaten gehouden wordt en wezenskenmerk van geheime activiteiten is dat degene op wie de activiteiten

gericht zijn niets van die activiteiten te weten komt”.

„Het zou ook niet goed zijn als een minister aan iemand meedeelt dat hij niet in de dossiers voorkomt. Zou het gaan om iemand die namelijk wel staatsondermijnende activiteiten ontplooit dan zal de mededeling van de minister een signaal zijn dat de BVD hem nog niet op het spoor is en hij dus rustig door kan gaan met zijn activiteiten”. De minister beroept zich bij zijn weigering om informatie te geven op het belang van de staatsveiligheid. Om die te beschermen is het werk van een inlichtingendienst nodig, meent de bewindsman en de aard van het werk brengt strikte geheimhouding met zich mee. Mededeling over de dossiers zal het werk van de inlichtingendiensten volledig ondergraven. Het gevaar is namelijk dat de werkwijze van de BVD aan het licht komt. Wanneer elke burger te weten kan komen of hij überhaupt geregistreerd staat wordt duidelijk op welke groepen de inlichtingendiensten zich richten. Maar het zou nog veel erger zijn als burgers inzage zouden krijgen in de dossiers die van hen zijn aangelegd. Dan zouden namelijk de technieken aan het licht komen die de diensten gebruiken om informatie te vergaren. Geheime informanten zouden zelfs kunnen worden ontmaskerd”.

Controle

Moeten de inlichtingendiensten hun werk dan volledig ongecontroleerd kunnen verrichten. Nee, vindt ook de raadsman van binnenlandse zaken, er zijn twee controlerende instanties. In de eerste plaats is dat de vaste kamercommissie voor de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, bestaande uit de fractievoorzitters van de vier grote partijen.

De tweede mogelijkheid is de nationale ombudsman, die mag controleren of de diensten rechtmatig te werk zijn gegaan bij het verzamelen van hun informatie. Critici echter hebben geen hoge pet op van die twee controlerende organen. De vaste kamercommissie komt slechts sporadisch bijeen en is gebonden aan een absolute geheimhouding zo wordt betoogd. Bovendien buigt ze zich net als de ombudsman slechts over de vraag of de inlichtingendiensten hun werk volgens de regeltjes hebben gedaan en dus niet over de vraag of de verzamelde informatie over een bepaalde persoon wel klopt.

Ministers weigeren informatie over personen- dossiers

(Van onze
parlementaire redactie)

DEN HAAG — Burgers die willen weten of er informatie over hen is opgenomen in de dossiers van de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD) of de militaire inlichtingendienst CID krijgen op die vraag geen antwoord. De ministers Van Dijk (binnenlandse zaken) en Van Eekelen (defensie) menen dat het belang van de staatsveiligheid niet gediend is met mededelingen, van welke aard dan ook, over de persoonsregistratie van de inlichtingendiensten.

Dit bleek vandaag tijdens een tweetal zittingen van de afdeling rechtspraak van de Raad van State, waarbij de vraag centraal stond of de overheid al dan niet terecht weigert haar burgers informatie te geven over opname in de archieven van BVD of CID. Vijftien personen uit de kringen van actiegroep Onkruid en het blad 'Bluf!' hadden in 1986 de ministers van binnenlandse zaken en defensie gevraagd mee te delen of zij in de dossiers van BVD en CID waren opgenomen en zo ja, of zij dan inzag in de betrokken stukken mochten hebben. De verzoekers meenden dat zij daar recht op hadden op grond van de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB). Na een tot twee maal toe herhaalde weigering van de betrokken ministers gingen de vijftien verzoekers tegen de beslissing van de bewindslieden in beroep bij de Raad van State.

Namens minister Van Dijk maakte topambtenaar mr. C.R. Niessen vanmorgen in de eerste zitting (gewijd aan de BVD) duidelijk dat aan niemand wordt verteld of hij/zij bij de BVD geregistreerd staat. Niessen: „Waarom kan aan iemand niet verteld worden dat hij wél in de BVD-dossiers voorkomt? Omdat de BVD pas iemand effectief in de gaten kan houden als hij niet weet dát hij in de gaten wordt gehouden. En waarom kan dan niet aan degenen die níét in de dossiers voorkomen, verteld worden dat er inderdaad geen gegevens over hen aanwezig zijn? Omdat dan de informatieverzoekers die niets te horen hebben gekregen, daaruit de juiste conclusie kunnen trekken dat zij dus wél in de BVD-dossiers zijn opgenomen. En tevens omdat een niet-bonafide informatieverzoeker, die te horen zou krijgen dat hij niet in de dossiers voorkomt, zijn subversieve activiteiten onbevreesd voor inmenging van de BVD zou kunnen voortzetten”.

Volgens mr. Niessen is minister Van Dijk gerechtigd om op grond van artikel 4 van de Wet Openbaarheid van Bestuur de verzoeken om informatie te weigeren. In het betreffende artikel staat dat de overheid geen informatie hoeft te verstrekken als door openbaarmaking van bepaalde gegevens het belang van de staat in gevaar dreigt te komen.

BVD-archieven

Niessen riep in herinnering dat de Raad van State begin 1986 heeft uitgesproken dat de BVD-archieven over de in de oorlogsjaren opererende dubbelspion King Kong (Christiaan Lindemans) openbaar mochten worden gemaakt. In dit geval ging het echter om historisch materiaal, vermeld door de voorloper van de BVD, het Bureau Nationale Veiligheid. Bovendien gaven de stukken over King Kong geen inzicht in de huidige wijze van functioneren van de BVD. Openbaarmaking van actuele dossiers zou dat inzicht wél verschaffen, waardoor het werk van de BVD en daarmee de staatsveiligheid zou worden geschaad, aldus Niessen. De Raad van State doet op een nader te bepalen tijdstip uitspraak.

Raad van State weigert inzage in BVD-dossiers

Van onze Haagse redactie

DEN HAAG, vrijdag

„De King Kong-dossiers, dat is wel iets anders dan actuele inlichtingeninformatie. Onvergelijkbaar.” Met die woorden verdedigde gisteren mr. C.R. Niessen het beleid van het ministerie van Binnenlandse Zaken geen inzage te geven in BVD-dossiers.

„Aan de King Kong-zaak was niets meer te verbergen. Er kon niet uit worden afgeleid hoe de huidige veiligheidsdiensten werken. Het was niet aannemelijk dat nog levende personen door publicatie zouden worden geschaad. Dat is in deze zaak wel anders.”

Vijftien vredesactivisten eisten gisteren voor de afdeling rechtspraak van de Raad van State inzage in hun persoonlijke dossiers. Gegevens over hun doen en laten waren na een inbraak in de Utrechtse Knoopkazerne in het krakersblad „Bluf!” gepubliceerd.

Staatsbelang

„De Wet Openbaarheid van Bestuur is er ook heel duidelijk over”, aldus de raadsman van de Staat. „Als het tegen het staatsbelang indruist, kan inzage worden geweigerd. Het parlement is het nog steeds met dat standpunt eens. Dat blijkt uit de nieuwe Wet Persoonsregistratie die nu bij de Eerste Kamer ligt.”

De advocaat van de vredesactivisten, mr. Hummels, vond het beroep op de staatsveiligheid een soort magische bezweringsformule, die niet te pas en te onpas mag worden toegepast. Hij haalde de gewoonte in de Bondsrepubliek Duitsland aan waar een lijst wordt gepubliceerd met organisaties die door de veiligheidsdienst in de gaten worden gehouden. Staatsjurist mr. Niessen: „U bent niet juist geïnformeerd als u denkt dat daarop individuele mensen staan vermeld. Het gaat echt alleen om de verenigingen waarvan de staat zegt

een soort waarschuwing voor de nette burgers.”

De afdeling rechtspraak van de Raad van State doet op 10 maart uitspraak in wat de raadsheren een „zeer principiële” kwestie noemen.

Minister: BVD geeft andere inlichtingen- diensten geen informatie

Van een onzer verslaggevers

DEN HAAG — De Binnenlandse Veiligheidsdienst BVD verstrekt geen informatie aan andere inlichtingendiensten in Nederland zoals de militaire Contra Inlichtingendienst CID en de Centrale Recherche Informatiedienst CRI.

Dat zei mr. C.R. Niessen gisteren namens de minister van binnenlandse zaken bij de afdeling rechtspraak van de Raad van State.

Beroep

Daar werd een beroep behandeld van 15 mensen die hun naam twee jaar geleden aantreffen in dossiers van de CID, die waren gestolen uit de Utrechtse Knoopkazerne. De vijftien, actief in de vredesbeweging, gaan ervan uit dat gegevens over hen zijn doorgespeeld aan de BVD. Zij vrezen dat die BVD-dossiers hun schade kunnen berokkenen en willen weten wat de BVD over hen in het archief heeft.

Volgens Niessen zijn de stellingen van de vijftien 'uit de lucht gegrepen'. Hij zei dat de inlichtingendiensten volgens de wet terughoudend moeten zijn met het verstrekken van persoonsgegevens aan andere overheidsdiensten.

King Kong-zaak

Volgens Binnenlandse Zaken gaat een vergelijking met de King Kong-zaak niet op. In die affaire liet de afdeling rechtspraak van de Raad van State in 1986 dossiers van het Bureau Nationale Veiligheid openbaar maken.

Volgens mr. Niessen ging het daarbij echter om historisch materiaal van de voorloper van de BVD en niet om actuele zaken, die inzicht in het functioneren van de BVD kunnen geven. Volgens Binnenlandse Zaken, waaronder de BVD valt, gaat het bij het beroep van de vijftien mensen wel om het huidige functioneren van de dienst en om de staatsveiligheid.

BINNENLANDSE ZAKEN WEIGERT ELKE OPENHEID OVER STUKKEN

Activisten verlangen inzage in

BVD-dossiers

Van onze verslaggever

DEN HAAG — De Beweging Weigering Defensiebelasting en een aantal vredesactivisten hebben donderdag bij de Raad van State inzage geëist in de dossiers die de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD) over hen zou hebben aangelegd. Het ministerie van Binnenlandse Zaken, waaronder de BVD ressorteert, weigert de dossiers openbaar te maken en wil zelfs het bestaan ervan niet erkennen.

De Amsterdammer B. Elfrink, een van de veertien activisten, was erachter gekomen dat de Centrale Inlichtingendienst (CID), de militaire veiligheidsdienst, informatie over hem verzamelde. Hij kwam dat aan de weet toen het Amsterdamse actieblad Bluf over dit onderwerp publiceerde.

De geheime dossiers die Bluf tot zijn beschikking had, waren in november 1984 gestolen uit de Knoopkazerne in Utrecht door de anti-militaristische actiegroep Onkruid. Als gevolg van de publicaties merkten ook de Beweging Weigering Defensiebelasting en de der tien anderen dat hun activiteiten door de CID met belangstelling werden gevolgd.

Elfrink eiste bij Binnenlandse Zaken inzage in de dossiers die de CID en, zo vermoedde hij, ook de BVD over hem bijhielden. Als argument om de documenten te mogen inzien noemde Elfrink „de mogelijkheid dat de verzamelde gegevens een eigen leven gaan leiden” en dat het bestaan van het dossier hem „op de een of andere wijze in de toekomst zou kunnen schaden”. Hij voegde eraan toe dat hij op het punt van politieke en maatschappelijke activiteiten niets te verbergen had en dat hij de activiteiten van de BVD en CID beschouwde als een „onaanvaardbare inbreuk in de persoonlijke levenssfeer”.

Binnenlandse Zaken weigerde Elfrink de toegang tot de dossiers. Volgens het ministerie is het wezenskenmerk van de activiteiten van de BVD dat ze geheim zijn en dat degene op wie de BVD-activiteiten zijn gericht, daarvan dus niets te weten mag komen. De betrokkene mag dus ook niet weten of hij wel of niet door de veiligheidsdienst in de gaten wordt gehouden, zo stelde Binnenlandse Zaken.

Staatsgevaarlijk

Door de door Elfrink gewenste openheid zou iemand die in het jargon van de veiligheidsdienst „niet bonafide” is, wel eens kunnen worden aangemoedigd door te gaan met zijn staatsgevaarlijke activiteiten, aldus het ministerie. Iemand die toegang heeft tot geheime gegevens en die doorspeelt aan een buitenlandse mogelijkheid zou, nadat hij te horen heeft gekregen dat de BVD hem niet volgt, „voorshands onbekommerd zijn activiteiten kunnen voortzetten”, zo redeneert Binnenlandse Zaken.

Donderdag behandelde de Raad van State het verzoek van Elfrink en de overigen tot vernietiging van de negatieve beschikking van Binnenlandse Zaken. De gemachtigden van Elfrink en de overige vredesactivisten, mr Th. de Roos en mr E. Hummels, betoogden dat uit niets is gebleken dat de nationale veiligheid in het geding zou komen wanneer Binnenlandse Zaken het bestaan van de BVD-dossiers zou erkennen en ze zou vrijgeven.

Volgens Hummels zou Binnenlandse Zaken „op zijn minst moeten kijken of er inderdaad sprake is van gevaar voor de staatsveiligheid in de concrete zaken waarop de verzoeken tot informatie betrekking hebben”. Door dat niet te doen, en zelfs het bestaan van de dossiers als staatsgeheim te betitelen, is het ministerie onzorgvuldig, aldus Hummels.

Als alle informatie over de BVD-activiteiten wordt bestempeld als staatsgeheim — „een soort magische bezweringformule” — zou de minister van Binnenlandse Zaken maar wat kunnen „rotzooien”, niet gehinderd door enige serieuze juridische controle, stelde de raadsman.

Hummels vond het onzin dat het ministerie het bestaan van de dossier weigert te erkennen. Het bestaan van de dossiers is algemeen bekend, aldus de gemachtigde. Hij verwees naar de talrijke perspublicaties en het kamerdebat dat in 1985 werd gevoerd naar aanleiding van de bemoeienis door de veiligheidsdiensten met vredesactivisten die Onkruid aan het licht had gebracht.

De gemachtigde namens Binnenlandse Zaken, mr C. Niessen, verwees in zijn betoog naar de discussies in 1985 over het dossier van de Rotterdammer King Kong. Het Haarlems Dagblad eiste toen inzage in het dossier van King Kong (de bijnaam van Chr. Lindemans) die in de Tweede Wereldoorlog de Slag bij Arnhem aan de Duitsers zou hebben verraden. Het ministerie moest de krant, na aanvankelijke weigering, uiteindelijk

toegang verschaffen tot de King Kong-dossiers.

Historisch

Volgens Niessen kon in de affaire King Kong geen beroep worden gedaan op de staatsveiligheid. Het ging, aldus Niessen, om historisch materiaal dat bij openbaarmaking geen inzicht zou geven in de tegenwoordige activiteiten van de inlichtingendiensten. Dat ligt heel anders bij het verzoek van de vredesactivisten omdat het hierbij, gesteld dat de dossiers bestaan, gaat om veel recenter materiaal, aldus Niessen.

Niessen bestreedt de opvatting van Hummels dat Binnenlandse Zaken serieuze controle op het functioneren van de BVD zou blokkeren door een beroep te doen op de staatsveiligheid. Allereerst is het hoofd van de BVD wettelijk verplicht de minister voortdurend op de hoogte te houden van de activiteiten van zijn dienst. Bovendien oefent de Tweede-Kamercommissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten controle uit, aldus Niessen.

Volgens Niessen zijn de vredesactivisten niet in eerste instantie naar de Raad van State toegestapt met het oogmerk inzage te krijgen in de dossiers. Niessen: „Ik heb sterk het gevoel dat zij het bestaan van inlichtingen- en veiligheidsdiensten zelf aan de kaak willen stellen.”

Hummels betitelde dat vermoeden als beroepsparanoia. „Wat onze cliënten ook over de BVD en de CID mogen denken, we zijn hier niet erop uit te ageren tegen die diensten.”

De Raad van State doet vermoedelijk uitspraak op 10 maart.